

Poland fought in World War II from 1 September 1939, when it was attacked by Nazi Germany, and on 17 September by the Soviet Union.

Despite the occupation of the whole country, first by the Third Reich and the USSR and then exclusively by Germany, Polish soldiers participated in most of the Allied campaigns. The Polish Independent Highland Brigade fought at Narvik in 1940, the 1st Grenadier Division and the 2nd, 3rd and 4th Infantry Divisions in the Battle of France of 1940, and the Polish Independent Carpathian Rifle Brigade at Tobruk in 1941. Airmen gained fame during the Battle of Britain and the North African campaign, while sailors protected convoys from German warships in the Battle of the Atlantic.

Polish troops were also involved in the largest landing operation in the history of the world, the Allied Normandy landings in 1944, and subsequent battles in France, Belgium, the Netherlands and Germany.

In September 1944, paratroopers from the 1st Polish Independent Parachute Brigade supported the British and Americans at the Battle of Arnhem. Polish II Corps played a key role in breaking through the German defences in Italy in May 1944, capturing the monastery of Monte Cassino and later liberating Ancona and Bologna.

Members of Polish intelligence networks operating in Europe, the Middle East and North Africa also provided significant support to the Allied forces.

Their courage, dedication, and knowledge of their commanders helped the Americans land in Africa (Operation Torch) and the Allies in Normandy (Operation Overlord). Their skill and determination led to finding information about the German Wunderwaffe ("wonder weapons"), the V-1 flying bombs and V-2 long-range missiles, and the factories where they were manufactured.

The contribution of Polish inventors and designers remains hugely significant and is still underestimated.

After the invasion of Poland, more than 5,500 found employment abroad – primarily in British, American and French experimental institutes, planning and design companies and the war industry. Their scientific achievements, including breaking the German Enigma encryption machine codes, inventing an antenna for tracking U-boats and a mine detector, or constructing handheld radio transceivers, had a decisive impact on the course of the war and the ultimate victory of the Allies.

Polish troops were also present on the Eastern Front.

The First and Second Polish Armies, subordinate to the Soviet Union, together with the Red Army, fought Germans in the territories of the Second Polish Republic. In April and May 1945, they fought in the Battle of Berlin, which ended with the capture of the capital of the Third Reich.

In the final stretch of the war, the Polish divisions fighting in the West and the East were the fourth largest army of the Allies, numbering nearly 600,000 soldiers.

They stood out due to their extraordinary ability to rebuild combat units. The soldiers and the supporting cast of intelligence officers, engineers and designers whose achievements contributed to the Allied victory fully deserve the symbolic title of "the UNCONQUERED". They earned it through their determination and courage because we remember and are grateful to them.

Oficer polskiej 1 Dywizji Pancernej w holenderskim mieście Breda, listopad 1944 r.

Officer of the Polish 1st Armoured Division at the Dutch city of Breda. Inscription on the wall in Polish: "Thank you Poles", November 1944.

Autorzy wystawy / Exhibition authors:
Ewa Dyngosz, dr Tomasz Łabuszewski, Stawomir Stępień
Projekt graficzny / Graphic design: Katarzyna Dinwebel
Redakcja i korekta / Editing and proofreading: Inga Jaworska-Róg
Recenzja / Review: dr Paweł Skubisz
Konsultacja / Consultation: dr Tomasz Krok, Radosław Stróżyk
Tłumaczenie / Translation: Groy Translations
Nadzór produkcyjny / Production supervision: Stawomir Stępień
Produkcja wystawy / Production: Studio projektowe Sowa-Szenk

wystawa
w 80. rocznicę
zakończenia
II wojny światowej

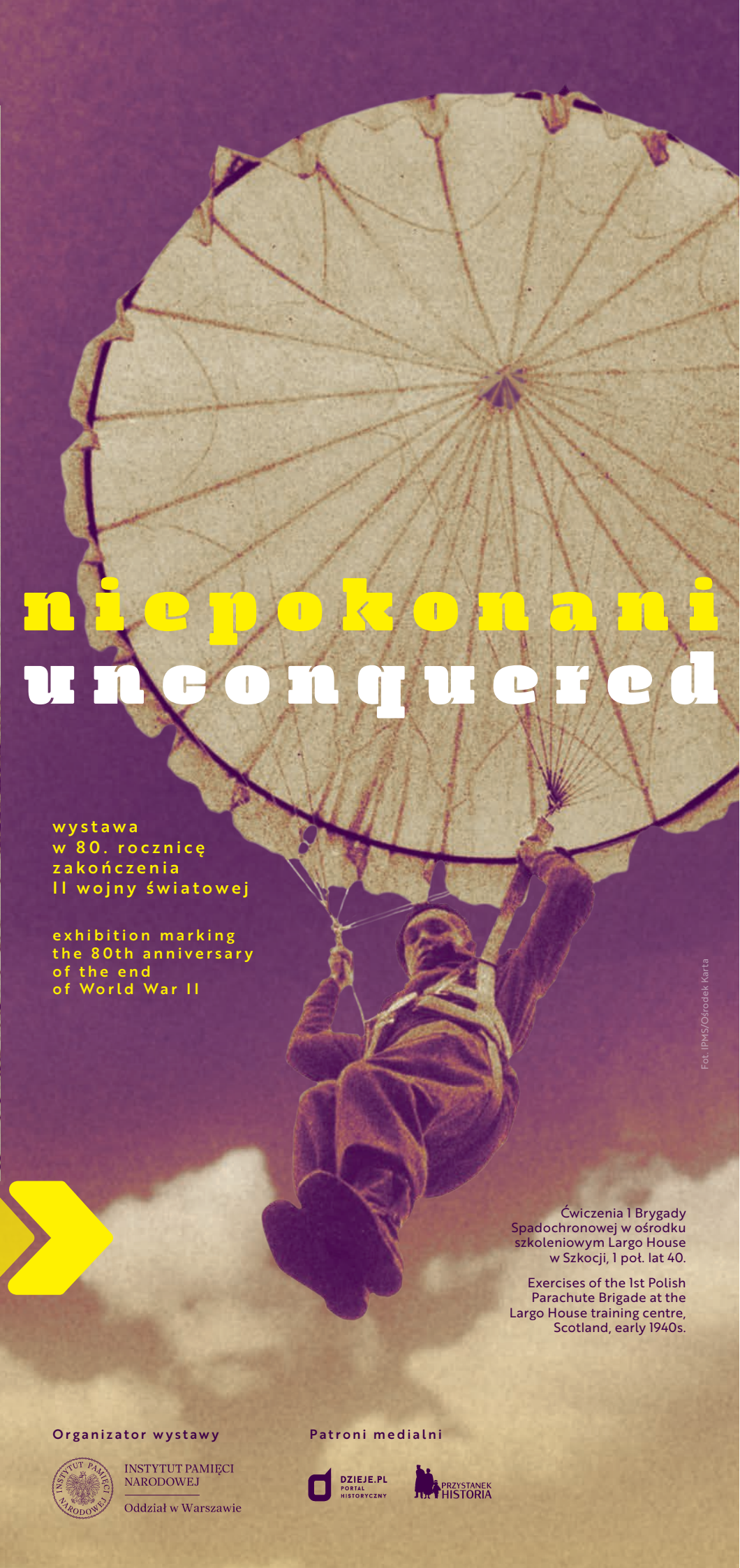
exhibition marking
the 80th anniversary
of the end
of World War II

Organizator wystawy

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Warszawie

Patroni medialni

Fot. IPMS/Odrodek karta

Polska walczyła w II wojnie światowej już od 1 września 1939 r., gdy została zaatakowana przez nazistowskie Niemcy i 17 września przez Związek Sowiecki.

Pomimo okupacji całego kraju najpierw przez III Rzeszę i ZSRS, a następnie wyłącznie Niemcy, polscy żołnierze uczestniczyli w większości alianckich kampanii. Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich biła się w 1940 r. pod Narwikiem, 1 Dywizja Grenadierów oraz 2, 3 i 4 Dywizje Piechoty w kampanii francuskiej 1940 r., Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich w 1941 r. pod Tobrukiem. Lotnicy wstawili się w bitwie o Anglię i walkach w Afryce Północnej, a marynarze chronili konwoje przed niemieckimi okrętami wojennymi w bitwie o Atlantyk.

Polskich oddziałów nie zabrakło także w czasie największej operacji desantowej w dziejach świata, czyli lądowania aliantów w Normandii w 1944 r., i w późniejszych walkach we Francji, w Belgii, Holandii i Niemczech.

We wrześniu tego roku spadochroniarze z 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej towarzyszyli Brytyjczykom i Amerykanom w operacji powietrznodesantowej pod Arnhem. Kluczową rolę w przetamaniu obrony niemieckiej we Włoszech w maju 1944 r. odegrał z kolei 2 Korpus Polski, który zdobył klasztor Monte Cassino, a później wyzwolił Ankonę i Bolonię.

Niebagatelnym wsparciem dla wojsk alianckich byli także członkowie polskich siatek wywiadowczych obejmujących Europę, Bliski Wschód i Afrykę Północną.

To między innymi dzięki ich odwadze i poświęceniu oraz wiedzy dowódców udały się lądowania Amerykanów w Afryce (operacja „Torch”) i aliantów w Normandii (operacja „Overlord”). Ich umiejętności i determinacja pozwoliły zdobyć informacje o niemieckiej Wunderwaffe („cudownej broni”), czyli latających bombach V-1 i pociskach raketowych dalekiego zasięgu V-2, oraz o zakładach, w których były produkowane.

Niezwykle istotny, a wciąż niedoceniany pozostaje wkład polskich wynalazców i konstruktorów.

Po kampanii 1939 r. ponad 5,5 tys. z nich znalazło zatrudnienie na emigracji – przede wszystkim w brytyjskich, amerykańskich i francuskich instytucjach doświadczalnych, biurach projektowych oraz przemyśle wojennym. Ich osiągnięcia naukowe, takie jak np. złamanie kodów niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma, wynalezienie anteny do namierzania U-bootów, wykrywacza min czy skonstruowanie radiostacji walkie-talkie, miały decydujący wpływ na przebieg działań wojennych i ostateczne zwycięstwo aliantów.

Na froncie wschodnim także nie zabrakło polskich oddziałów.

Podporządkowane Związкови Sowieckiemu 1 i 2 Armia Wojska Polskiego wspólnie z Armią Czerwoną brały udział w walkach z Niemcami na terenach II RP, a w kwietniu i maju 1945 r. uczestniczyły w zmaganiach o Berlin, zakończonych zdobyciem stolicy III Rzeszy.

W końcowym okresie wojny w oddziałach polskich walczących na Zachodzie i na Wschodzie, które były czwartą co do wielkości armią sprzymierzonych, służyło łącznie blisko 600 tys. żołnierzy.

Charakteryzowała ich niezwykła zdolność do odtwarzania jednostek bojowych. Zarówno oni, jak i bohaterowie „drugiego planu” – oficerowie wywiadu, inżynierowie i konstruktorzy, których osiągnięcia przyczyniły się do zwycięstwa aliantów, w pełni zasłużyli na symboliczne miano „NIEPOKONANYCH”. Są nimi dzięki swojej determinacji i odwadze oraz naszej pamięci i wdzięczności.

Władysław Anders

Generał WP, dowódca 2 Korpusu Polskiego, którego żołnierze wzięli udział w zwycięskiej bitwie pod Monte Cassino

Polish general, commander of Polish II Corps, known for leading the victorious Battle of Monte Cassino

Fot. IPWS/Gotrodek Korta

Fot. Imperial War Museum

Tłum wiwatujący na cześć wkraczających wojsk 2 Korpusu Polskiego do Bolonii, 21 kwietnia 1945 r.

Crowd cheering the arrival of Polish II Corps in Bologna, 21 April 1945.

Grupa pilotów RAF biegnąca do samolotów, 1943 r.

Group of RAF pilots running to their aircraft, 1943.

Fot. Imperial War Museum

Stanisław Skalski

Major WP, polski as lotnictwa, uczestnik najważniejszych bitew powietrznych II wojny światowej

Polish major, fighter ace, participant in the most important air battles of World War II

Fot. Keystone/Getty Images

Pogromcy Enigmy Conquerors of The Enigma

Marian Rejewski Henryk Zygalski Jerzy Różycki

Polscy matematycy i kryptolodzy, którzy złamali kod niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma

Polish mathematicians and cryptologists who broke the German Enigma machine code

Fot. zbiory rodzinne Janiny Szwedczak

Stanowisko dowodzenia gen. Heinza Guderiana z maszyną szyfrującą Enigma w czasie inwazji na Francję, czerwiec 1940 r.

General Heinz Guderian's command post with the Enigma machine during the invasion of France, June 1940.

Fot. akp-images/East News

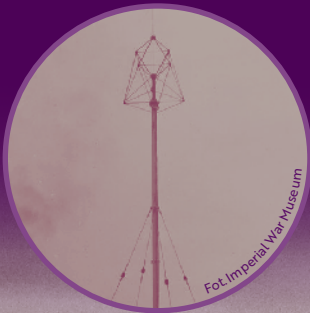
Wacław Struszyński

Inżynier, porucznik WP, wynalazł radionamiernik U-bootów, który pomógł wygrać bitwę o Atlantyk

Engineer and Polish lieutenant, invented the U-boat radio direction finder, which helped win the Battle of the Atlantic

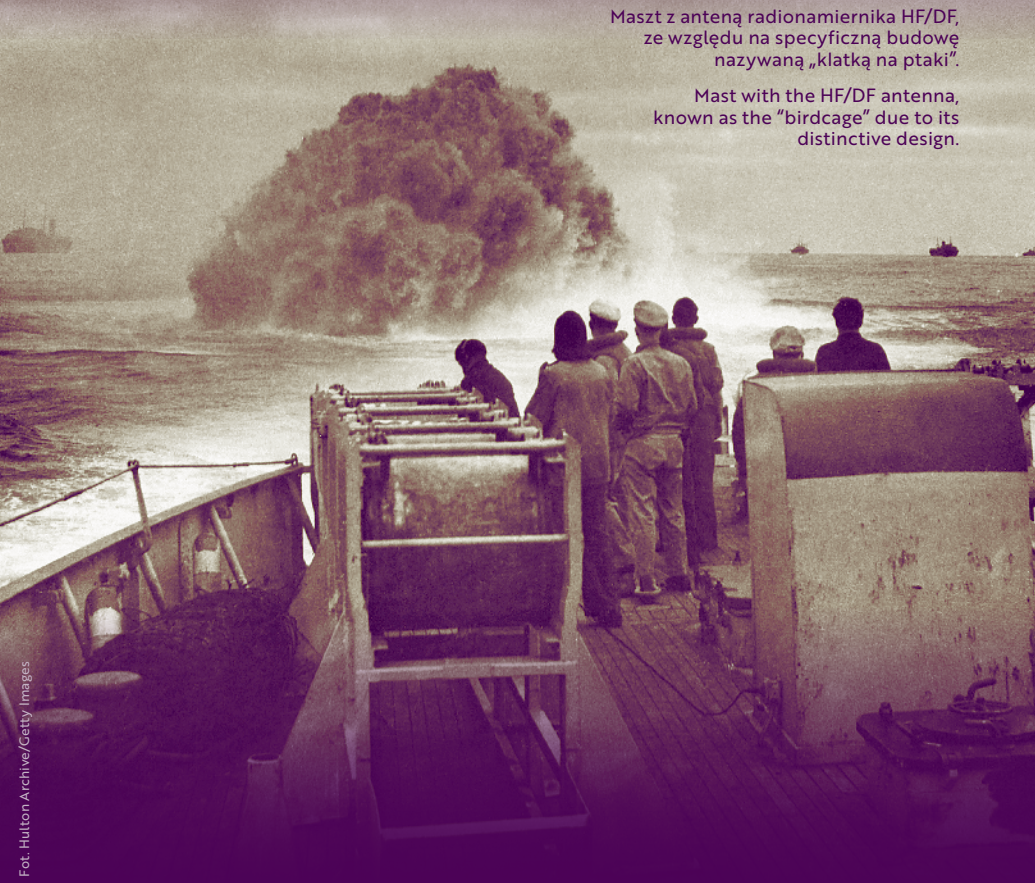
Fot. Wikimedia Commons

Fot. Imperial War Museum

Maszt z anteną radionamiernika HF/DF, ze względu na specyficzną budowę nazywaną „klatką na ptaki”.

Mast with the HF/DF antenna, known as the “birdcage” due to its distinctive design.

Fot. Hulton Archive/Getty Images

Wybuch bomby głębinowej widziany z pokładu kutra amerykańskiej strazy przybrzeżnej Spencer, który ochraniał konwój HX 233 płynący z Nowego Jorku do Liverpoolu przed atakiem niemieckiego okrętu podwodnego U-175 na Północnym Atlantyku. U-boot został zatopiony 17 kwietnia 1943 r.

Depth charge explosion as seen from the deck of USCGC Spencer, a US Coast Guard cutter, which was escorting convoy HX 233 from New York to Liverpool against German submarine U-175 in the North Atlantic. The U-boat was sunk on 17 April 1943.